

PSIHOSOCIALNE TEŽAVE V OTROŠTVU – KAKO POMAGATI

»Naša sosedka je medicinska sestra v otroškem dispanzerju. Če imam kake težave z otrokom, grem k njej, ker mi zna pametno svetovati. Saj veste, ima veliko izkušenj, mnogo je videla, veliko slišala od drugih mam. Zdi se mi, kot bi bila zbirališče lastnih in tujih izkušenj o otrocih, o starših, o tem, kaj starši doživljajo in kako ravnajo z otrokom. Sreča, da sva sosedki, ker v službi nima časa za takšne pogovore...«

(Iz pogovora z materjo, ki prihaja k psihologu zaradi vzgojnih težav)

Psihosocialne težave v otroštvu prizadevajo otroka in njegovo okolje. Zaradi njih je otrok nesrečen, se telesno slabo počuti, je brez volje do dela, njegovi starši so zaskrbljeni, nervozni, jezni, včasih grobi, imajo občutja krivde. Psihosocialne težave lahko neugodno vplivajo na nadaljnji psihosocialni razvoj in na počutje in delovanje človeka v odrasli dobi. Terjajo odziv in pomoč. Ta pomoč prihaja najprej iz otrokovega naravnega okolja – iz ožje in širše družine, iz vrtca, iz šole iz sošeske. Vendar je včasih težava ali motnja tako resna, da naravni viri pomoči ne zadoščajo. Ljudje v otrokovem okolju tega ne znajo, nimajo dovolj energije, včasih pa tudi niso pripravljene za pomoč otroku. V takih primerih priskočijo ali naj bi priskočile otroku in družini na pomoč strokovne ustanove. Ob tem najprej pomislimo na različne specializirane mentalnohigienske ustanove. Toda te zajemajo le malo otrok s težavami. Vsi otroci pa pridejo s svojimi starši v ustanove otroškega zdravstva. In otroško zdravstvo je dolžno skrbeti za otrokovo telesno in duševno zdravje. Torej tudi za razvojne in vzgojne težave, za psihosocialne motnje. Psihosocialne težave je mogoče preprečevati. Tudi za to so največje možnosti v osnovni zdravstveni mreži. Medicinska sestra je ali bi lahko bila nosilec in izvajalec preventivne mentalnohigienske dejavnosti in svetovalec ob običajnih problemih povsem normalnih otrok in njihovih staršev. Ima izkušnje, možnosti primerjave, ki ji omogočajo, da vrednoti resnost pojava, je v rednem stiku s starši in jih pozna; razdalja med njo in starši je pogosto manjša kot med zdravnikom in starši. Obstaja še veliko drugih razlogov, da opravlja mentalnohigiensko delo.

Delavci Svetovalnega centra smo želeli s pričujočo knjižico spodbuditi medicinske sestre k večji dejavnosti na tem področju, obogatiti njihovo znanje ter razširiti razumevanje pojavov, s katerimi se srečujejo ob svojem delu z otroki. Ob tem vemo, da bi se tudi mi – mentalnohigienski delavci lahko veliko naučili o otrocih od medicinskih sester. Takšna izmenjava znanj in izkušenj se je v nekaterih zdravstvenih ustanovah že izkazala kot obojestransko koristna.

Medicinskim sestram, ki so tudi mame, bo knjižica koristila pri razumevanju njihovega otroka, tudi če ta nima psihosocialnih težav. Kajti knjižica ne govori le o težavah, govori predvsem o varstvu duševnega zdravja otrok.

V letu, ki ga Svetovna zdravstvena organizacija posveča doraščajočim, smo pisci želeli prispevati k izboljšanju psihosocialne kakovosti življenja otrok in mladostni-

Foto: Jelka Simončič

kov. In ne nazadnje, knjižica izhaja v letu tridesete obletnice Svetovalnega centra za otroke, mladostnike in starše ter odraža našo težnjo po strokovnem sodelovanju z zdravstveno službo.

Zvezi društev medicinskih sester Slovenije in Društvu medicinskih sester Ljubljana se zahvaljujemo za izdajo tematske številke Zdravstvenega obzornika.

V Ljubljani, junija 1985

Direktor Svetovalnega centra:
dr. Anica Mikuš-Kos